

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus IX. Ingratitudo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Sicut fluit cera à facie ignis. Psalm. 67. 3. Sic animus ignis æterni memoriã tantus solvitur; & emollitum, ac quod voles, fin- ges. Pinna Eth. 8.

Profundum abyssi quis dimensus est? Eccli. 1. 2. Per profundum abyssi intelligitur profunditas suppliciorum. Et hujusmodi nemo metitur. Præmia cæli contemnuntur, gaudia Mundi diliguntur, supplicia Inferni non metuuntur. Hugo Card. hic.

Est fuit ruina illius magna. Matth. 7. 27. Juxta S. Chryostomum hom. 25. in Matth. est ruina impiorum in Infernum. Sic Christus D. absolvit concionem, metum incutiendo memoriã æternarum poenarum; sic multos, magnosque, animorum motus fecit. *admirabantur turba v.* 28. S. Chryost. propterea tali sine sermo. ejus completus est; ut magis in mentibus ejus tam utilis sententia figeretur. Pinna Eth. 100.

Rogo ergo te Pater &c. Luc. 16. 27. Sanct. Chryostom. 2. in ep. 2. Thessalon. si dives ille ignem hunc cogitasset, utique

non deliquisset: quia verò nunquam in mentem ejus venit; ille propterea in illum decidit.

Nè & ipsi veniant, &c. Luc. 16. 28. q. d. ait S. Chryost. in Psalm. 11. Sermo de gehenna nunquam factus est in domo patris mei; ideo ergo has poenas incurri: quia nunquam illas mente cogitavi, nec discentem de ijs audivi. Rogo ergo, mitte Lazarum, qui multa de Inferno fratribus intonet: sic enim impietate positã ad meliorem frugem se recipient.

Rogo, ut gehennæ memineris, de gehenna loquaris: magna est enim horum verborum utilitas. Et ideo diabolus omnia facit, & molitur, ejus volens auferre memoriã. Noli eam à memoria ejicere; nec dicas: quid me importunã afficiam tristitiã? importunã erit, quando angèris in gehenna. S. Chryost. tom. I. in Pf. 11.

Non sinet in gehennam incidere, gehennæ meminisse. Idem l. 31. in epist. Sanct. Pauli.

TITULUS IX.

INGRATITUDO.

§. I.

Symbola, Similitudines.

Dimisi corvum, - qui non revertetur. Gen. 8. 6. 7. Corvus Noe debuisse per aliquod symbolum, per olivam, aut quid simile, referre nuntium Noe, qui eum aluerat; sicut fecit columba: sed ingratus fuit; dum cadaveribus adherens prioris sui nutritoris amplius non meminit. Marchantius D. 6. Pent.

Ibant in directum vacce. 1. Reg. 6. 12. Quid illis pro labore mercedis? Bethsamitæ eas occidunt, incinerant.

Ingrati similes fimo; qui, quanto plus caloris de sole percipiunt, tanto plus foetent. Summa Prædic. Gratitudo.

Ingrati similes securi; quæ cum manubrio, à nemore accepto, nemo prostermit. Et veribus, qui lignum & pannum, de quo nascuntur, & nutriuntur, deltruunt. ib.

Solem quidam pinxit nubibus densis circumdatum. Lem: *Quas ipse levavi.*

Sol eclipsatus. Lem: *Adimit, quò ingrataræfulget.* Scilicet Luna. Picinelli.

Ignis. Lem: *Alentem devorat. Qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.* Pf. 40. 10.

Nebula obumbrans solem. Lem. *Elevantem obumbrat.* Idem.

§. II.

Ingratitudo erga DEUM.

Ex Veteri.

Abscondit se Adam, & uxor ejus, à facie Domini. Gen. 3. 8. Abul. absconderunt se ex verecundia ingratiitudinis: quia contra Deum beneficientem eis peccaverunt.

Maledictus eris super terram, - cum operatus fueris eam non dabit tibi fructus suos. Gen. 4. 11. 12. Cur illi fructus negantur? quia ingratus obtulit Deo viliora de fructibus, sibi meliores reservans. Sylveira in Matth. 13. q. 11.

Comeditis, & non saturabimini. Levit. 26. 26. ait Deus Israëlitis; Pauperibus verò: *edent pauperes, & saturabuntur.* Psal. 21. 27. Nota, quòd addit: *& laudabunt Dominum.* En discrimen. Alvarez, Illustr. 99.

Constituamus nobis duces, & revertamur in Egyptum. Num. 14. 4. Semper Deo infensa, divinisque beneficijs inimica, Judæa gens: postquam enumerasset beneficia illis collata, mare divisum, columnam nubis & ignis, manna, aquam ex petra, vestes quadraginta annis integras, solem stantem, cedentem Jordanem, cadentem Jericho. Horum quæ gratia? expediamus nobis duces &c. Sanct. Basilius Seleuc. or. in illa verba Luc. 18. ecce ascendimus Jerosolymam.

In diebus illis agrotavit Ezechias. 4. Reg. 20. 1. Quia non cantavit canticum Domino post stragem hostium; ut mos erat. Sicut Moyses, Anna, David, Debhora &c. Hugo Card. hic.

hic, ita etiam sentit Sancti Thomae Aquin. in cap. 38. ff.

A fructu frumenti, vini, & olei sui, multiplicati sunt. Pl. 48. paulo ante praecessit: *muli dicunt, quis ostendet nobis bona?* v. 6. Si abundantiam à Domino acceperunt, quomodo de largitore jam dubitant? Quis eis bona illa ostenderit, & praestiterit? ignorant. Theodoretus: etiam de manu Dei bona ferentes dicere audent: *quis ostendet nobis bona?* Alvarez Illustr. 143.

Posuerunt adversum me mala pro bonis. Pl. 108. s. Hoc est maximum persequentium crimen; quòd bonitati malitiam, & dilectioni odia reddiderunt. S. Prosper hic.

Filios enutrivit &c. Il. 1. 2. Voluit Deus, ut Propheta sermonem suum inciperet à lamentatione contra ingratos. Populus Deum multipliciter offenderat; & de multis poterat conqueri peccatis; sed praeteritis ceteris omnibus, orditur ab ingratitude, ut omnium aliorum radice. Vocat caelum, & terram, in testem v. 2. ut quarelas suas tam iustas percipiat auribus. Reprehendit eos, tanquam belij pejores. *Cognovit, inquit, bos possessorem suum &c.* v. 3. Stella p. 2. c. 54.

Reduc me in memoriam, narra, si quid habes, ut iusti fieris. Il. 43. 26. Stephanus Cantuar. ad c. 14. Ex. apud Tilman. q. d. confer opera tua Cruci; & vide, quam inaequalis sit ad me recompensatio tua.

Saturati sunt, & levaverunt cor suum, & obliti sunt mei. Ol. 13. 6. In accepto beneficio lethargum bibunt ingrati. Sicut cui vini copiam ad ebrietatem propinas, ebrius vinu fit tui immemor: sic, quem beneficijs cumulas, tui immemorem facis. Alvarez Illustr. 143.

Ex Novo.

Dederunt ei vinum bibere cum felle mistum. Matth. 27. 34. Pro vino fel, & myrrham, & acetum, ei porrigunt. Hoc pro fertili terra, quam tot annos possederant; pro ingenibus vineis, & suavissimis vinis, quae terra illa protulerat, rependunt tanto Muneratori. Isidorus Clarius or. 41. Vinum myrrhatum cum felle praemittitur, antequam fodiatur: ut singuli sensus singulas habeant passiones. Et lingua, quae docebat dulcia verba vitae, recompensationem habeat in vino myrrhato, alicujus animalis amarissimo felle mixto. Implacabili odio Judaei oderant linguam illam, quam talibus ordinaverant amaricari saporibus: memores enim erant, quoniam damnatos illorum mores argueret. Simon Cass. l. 13.

Ejecerunt illum extra civitatem. Luc. 4. 29. Scilicet patriam suam Nazareth.

Novem ubi sunt? Luc. 17. 17. Nos verò rogare possumus, mille ubi sunt Dei beneficijs cumulati? qui pro beneficijs, non gratias, sed offensas, reddunt. Barradius D. 13. Pent.

Hodie mecum eris in paradiso. Luc.

23. 43. S. Ambr. in Pl. 39. ad istorum omnium perpetuam condemnationem lato crucifixus absolvitur: quia ille Christum in supplicij agnovit suis, quem illi in beneficijs non cognoverunt: quia in Cruce sua regnum Domini mente aufexit, quod in convivio Christi Judas videre non potuit.

Cur Joan. 2. Evangelista nomen sponsi, & sponsae non exprimit? Notatur ingratitude; cum à Christo D. praeter spem, tantum impetrarunt miraculum; in gratiarum actionem nec verbum persolverunt: & ingratitude, beneficiorumque oblivio; nomen maxime obcurat, & expungit. Sylveira hic q. 4.

Cum ergo accepisset ille buccellam, contumò exivit. Joan. 13. 30. Unà gratitudine amissa perdidit omnia incurius homo. S. Chrysof. hom. de Bapt. Chr. quando ultima Coenae communicavit Judas nocte illà postremà, ceteris omnibus recumbentibus, ipse se propiciens excessit. Illum imitantur & isti, qui ante ultimà gratiarum actionem discedunt. Nisi enim exisset ille, proditor factus non esset.

Ex Patribus, & alijs.

Non illi saltèm civitati, quae eum recipere noluerat, iratus est: cum etiam Discipuli tam contumelioso oppido coelestes ignes representari voluissent: ingratos curavit, insidiatoribus cessit. Tertullianus l. de Pat. c. 3. Quasi hoc sit maximum rationis tormentum; beneficiorum oblitus, ac ingratis, contulisse beneficium. Nazara in Jos. 17. § 15.

Tunc maxime Deus ex memoria hominum elabitur, cum beneficijs ejus fruuntur. Lactantius l. 2. Inst. div. c. 1.

Ingratitudo est radix totius mali spiritualis; & ventus quidam desiccans, & urens, omne bonum; obstruens fontem Dominicae misericordiae tuae super hominem. S. August. Man. c. 18.

Non verecundae, sed ingratae, mentis indicium est, beneficia tacere divina. S. Leo l. 1. in anniversario &c.

Judaeos nihil magis perditioni dedit, quam quòd ingrati Deo esse voluerunt. S. Chrysof. hom. 26. in Matth. c. 8.

Peremptoria res est ingratitude, hostis gratiae, inimica salutis. Sancti Bernardus l. 2. D. 6. Pent.

Nihil ita displicet Deo, praesertim in filijs gratiae, quemadmodum ingratitude: vias enim obstruit gratiae. Id. ib.

Ingratitudo inimica est animae, exinanitio meritum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio. Ingratitudo ventus urens, sicans sibi fontem pietatis, rorem misericordiae, fluenti gratiae. Id. l. 51. in Cant.

Gratiarum cessat decursus, ubi recursum non fuerit: nec modò nihil augetur ingrato; sed &, quod acceperat, vertitur ei in perniciem. Idem l. 1. in Capite jejuniij.

Homo vide, quae pro te patior; vide clavos, quibus confodior; vide poenas, quibus afficio. Et

Et cum sit tantus dolor exterior, interior tamen planctus est gravior, dum ingratum sic te experior. S. Bonaventura serm. 60. de Passione Domini.

Non est dignus beneficium consequi, qui de beneficijs acceptis gratias non agit. Sanct. Thomas Aquin. in epist. ad Romanos. Lect. 5.

Ingratitudo recepta perdit, promissa non recipit, ductum gratiæ infundendæ intercedit. Simon Cass. l. 1. c. 27.

§. III.

Ingratitudo erga homines.

Tantum memento mei. Gen. 40. 14. Comes accepti beneficij, oblivio. Vis in oblivionem venire, benefac. Alvarez Illust. 134.

Obijt Jacob. Gen. 50. 3. Egyptijs autem celebrantes exequis planctu magnò, atque vehementi, impleverunt septuaginta dies. Obijt & Moyfes Gen. 50. 25. mortuus est, & conditus aromatibus, repositus est in loculo. Cur Joseph non æquè, imò magis plangitur populi in fame pater? Respondet Oleaster: Jacobi exequias, vivente Joseph prorege celebratas, cum planctu ab Egyptijs ex adulatione; Josephi minime: ut dicamus quàm facile oblivioni tradatur, quidquid pro communi bono feceris. Escobar. t. 3. Coll. Christi Obsev. 5.

Surrexit inirecax rex novus super Egi-

ptum, qui ignorabat Joseph. Ex. 1. 8. Lippoman: in hoc rege, qui non noverat Joseph, id est, beneficia, quæ contulerat Joseph in Egyptios, observandi veniunt mores hujus sæculi, in quo maxima invenitur hominum ingratitude.

Quandocunq; Spiritus Domini malus David tollebat cytharam &c. 1. Reg. 16. 23. Saul pro salutifero plestro hastam mortiferam intorquet in Davidem. Sanct. Zenò s. de livore.

Eris igitur mihi servus sempiternus. 1. Reg. 27. 12. Dixit rex Gethaus Davidi, ob illultras de Amalecitis, de Gessuri, de Gersi, relatas victorias. O ingratum regem! ob tot labores, pericula spreta, hostes debellatos, servitus promittitur, eaque sempiterna? spolia, tituli, honores, cum eo dividendi erant; amicitia fœdera ineunda. Sic oleum, & operam, perdit, qui Mundo servit. Stengelhus Div. Jud. t. 3. c. 15.

Flebam quorundam super eo, qui affligus erat &c. Job. 30. 25. 26. Et cap. 31. 17. Si comedi buccellam meam solus. At quid ex hac largitione retulit? c. 30. 26. *expetabam bona, & venerunt mihi mala &c.*

Conclude elemosynam in corde pauperis; & hæc pro te exorabit. Eccl. 29. 15. Non dicit, pauper pro te exorabit, sed hæc elemosyna exorabit pro te: quia, qui receperit, mutò ore filebit, & tui obliviscetur. Alvarez Illust. 143.

TITULUS X.

INIMICORUM DILECTIO.

§. I.

Symbola, & Similitudines.

Ad tibi arcam - trecentorum cubitorum erit longitudo &c. Gen. 6. 14. 15. Hugo à S. Vict. lib. Allegor. in Gen. 18. per Arcam Noè intelligit Electorum cor. Arca, inquit, longitudo, fides est; quæ credit omnia, quæ fecit Deus ab initio sæculi; vel facturus est usque ad finem ejus, per se, vel per angelos, vel per homines. Altitudo spes est; quæ erigitur ad speranda bona, quæ in cælis sunt præparata diligentibus Deum. Latitudo charitas est; quæ extenditur ad Septentrionalem plagam per dilectionem inimicorum; & ad plagam australem, per dilectionem amicorum.

Deduxit me super semitas justitiæ. Pl. 22. 3. Semitæ ideo dicuntur, eò quòd planæ viæ non sint, sed semivix, id est, angustæ. Audite, istæ semitæ angustæ quæ sint? orare pro inimicis, nulli malum pro malo reddere, cibare inimicum, potare, & vestire; invicem pati, & non facere. S. Chrysof. in Pl. 22.

Sicut lilium inter spinas. Cant. 2. 2. Lilium pungentes se spinas candore suo proprio illustrare, & vensurare, non cessat. Annon proin-

de lilium tibi videtur implere quodammodo Evangelij perfectionem, quò orars jubemur *pro calumniantibus, & persecutibus nos, & benefacere his, qui oderunt nos.* S. Bernardus l. 48. in Cant.

Ordinavit in me charitatem. Cant. 2. 4. Alij: *posuit in me vexillum amoris.* Titus Livius l. 34. ubi agit de bello Romanorum cum Gallis; affirmat, morem fuisse Romanorum, quandoque in medias hostium acies vexilla propria projicere; ut milites majori furore accensi, pro recuperando vexillo acerrimè dimicarent, similiter Christus charitatis vexillum inter inimicorum copias conjectum voluit. *Ego autem dico vobis; diligite inimicos vestros.* Matth. 5. 44.

Non enim erat tempus sicorum. Marc. 11. 13. Cur maledicta arbor, quòd fructum non habeat; cum tempus fructuum non est? Origenes: imò hac causâ arefactam. Christiani fructus, sive *fructus spiritus* Gal. 5. 22. *Est charitas, gaudium, pax &c.* Vide Origenem tom. 2. p. 103.

Silex, ex quo ignis excutitur. Lem: *Non sine letho.* Silex dilectionis inimicorum est Symbolum. Cor. in Matth. 27.